

Сушицька Ю.

асистент кафедри права
та правоохоронної діяльності

Кушнір Д.

студентка групи ПД-1

Державний університет «Житомирська політехніка»

Місто Житомир

ПРАВОВА КУЛЬТУРА ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ. ОКРЕМІ АСПЕКТИ

Правова культура суспільства – це система духовних і матеріальних цінностей у правовій сфері, збережених, накопичених та розвинених суспільством завдяки постійному вдосконаленню заходів інформаційного, просвітницько-освітнього характеру з урахуванням загальнолюдських правових цінностей. Громадяни України можуть змінювати та вдосконалювати правову культуру через правосвідомість. Правова культура відображає такий важливий елемент цивілізації, як регулювання суспільних відносин. В результаті у людей формується правосвідомість, у суспільстві складається режим законності, розвивається законодавство та вдосконалюється юридична практика розвивається та стверджується право як соціальна цінність. Професор С.С. Алексєєв назвав правову культуру «юридичним багатством суспільства».

Деякі науковці виділяють як окремий вид правової культури юриста - професійну культуру працівника правоохоронних органів. Так, С. С. Сливка трактує це поняття як результат професійної діяльності працівника правоохоронних органів, розуміння та переконання в цінності правових явищ і норм, які гарантуються організацією праці в цих органах, інтелектом, мораллю, етикетом, психологічними та педагогічними вміннями працівників правоохоронних органів [3,ст.17]

Л.В. Смирнов роз'яснює поняття професійної культури правоохоронця як чітке знання, розуміння, позитивне ставлення та неухильне виконання права в процесі своєї професійної діяльності [5,ст.274]

Правоохоронець – це людина, яка ставить інтереси суспільства вище за свої. Необхідною умовою у формуванні у правоохоронця правової культури є права та професійна підготовка.

С.С. Алексєєв довів необхідність етики правника через право, законність тобто інститути соціального життя, тісно пов'язані з суспільною мораллю, вони втілюють її ідеали та принципи. Специфіка юридичної роботи містить потенційну небезпеку професійної деградації особи, що виявляється в актах бюрократизму, формалізму, втрати самоконтролю, відповідального ставлення до справи, у прояві грубості, не людяності тощо. Робота правоохоронця безпосередньо впливає на долі людей, їх взаємовідносини, що споріднює професію правоохоронця з професією лікаря. Тому питання про етику цих професій виникає з об'єктивною закономірністю. Таким чином, діяльність правоохоронця за своєю специфікою глибоко вторгається у сферу моралі, і тому, як підкреслює С.С. Алексєєв, повинна співвідноситися з моральними вимогами, враховувати особливості юридичної діяльності [2 ст.8]

В.М. Горшенєв зробив спробу узагальнити всю інформацію про кваліфікаційну характеристику правоохоронця, розглянути професію правоохоронця в кількох аспектах: а) правоохоронець як особа; б) правоохоронець як політичний діяч; в) правоохоронець як спеціаліст; г) правоохоронець як носій високих моральних якостей; д) естетична культура правоохоронця. Теоретичні положення та висновки В.М. Горшенєва заклали підвалини подальшого розвитку системи філософсько-етичних знань у професійній діяльності правоохоронців [2 ст.9]

В правоохоронців формуються високі моральні якості та дисципліна. Законність, що регулюється правом, здійснюється в суспільстві завдяки зростаючій ролі правової культури правоохоронців. Моральність закону, помножена на моральні принципи особи, яка використовує цей закон, здатна

побудувати дійсно ефективну правову політику. Тому до професійно значущих якостей правоохоронця ми, перш за все, відносимо правову культуру [2 ст.47]

Основним завданням працівників правоохоронних органів є робота по недопущенню злочинної діяльності, підтримання суспільного правопорядку, припинення злочинної діяльності, а в разі скоєння злочину - його розслідування та затримання осіб, причетних до вчинення даного злочину, виконання судових вироків [1 Ст..292]

Правоохоронці повинні поважати кожну людину, незважаючи на її дії та вчинки, а також бути справедливими та іноді милосердними. Від професійного рівня правоохоронця залежить стан правової культури суспільства і громадянина.

Правова культура правоохоронця включає:

- професійно-правову майстерність,
- всебічне і глибоке знання правових норм та специфіки їх практичної реалізації.
- висока нормативна культура.
- якісний рівень правового мислення.
- навички і вміння необхідні для правоохоронної діяльності.
- оптимальна професійна підготовка і ефективне використання спеціальних засобів.
- ціннісно-правові орієнтації в сфері права.
- належний рівень загальної правової культури.
- ступінь готовності послідовно і цілеспрямовано проводити в життя принципи права.
- мотиви вибору власної професії.
- високі моральні якості правоохоронця
- професійна бездоганність
- службова дисциплінованість
- добросовісність та чесність

- соціально-політична і громадянська відповідальність за забезпечення прав і свобод громадян, які виступають не тільки як особисті цінності, але й як загальний суспільний інтерес

- ґрунтовні знання у різних галузях суспільного життя

- належний ступінь глибини політичного і економічного мислення, кругозір в сфері специфічних проблем [2 ст.51]

Кожен правоохоронець повинен поважати закони та Конституцію, дотримуючись їх, сприяти їх поширенню серед суспільства. Наш світ змінюється, розвивається та вдосконалюється, тому сучасна поліція повинна бути всебічно розвинута, в тому числі і в освіті. Вони повинні розуміти правові і моральні обов'язки суспільства.

Правова культура правоохоронця полягає в критичному, творчому осмисленні правових норм, законів, правових явищ з точки зору їх гуманістичного, демократичного і морального змісту [2 ст.52]

Саме правова культура здатна упорядковувати відносини між людьми та надає їм правову допомогу. Також вона формує в працівника таку якість як розсудливість, яка дозволяє запобігати конфліктам, які виникають шляхом застосування права

Отже, правова культура відіграє важливу роль не лише в житті та професіоналізмі правоохоронця, але й в суспільстві. Правова культура полягає в знанні та використанні законів, правових норм та формуванні моральних якостей та розсудливості у правоохоронця.

Список використаних джерел

1. Біленчук П.Д., Сливка С.С. Правова деонтологія. За ред. акад. П.Д. Біленчука. - Київ: АТІКА, 1999. Ст..292
2. Савіщенко В.М. Конспект лекцій з дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» Дніпро – 2019.-149 ст.
3. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К, 2017.- 258с.